

**PEDAGOGIKA FANINI RIVOJLANTRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK
TEXNOLOGIYALARNING O'RNI**

Yuldashova Go'zal Kamiljon qizi

*NukusDPI Boshlang'ich ta'lim fakulteti
2-kurs talabasi*

***Annotatsiya.** Ushbu maqola zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta'lim muassasalariga joriy etishning ahamiyati va ta'siri, pedagogik yondashuvlar evolyutsiyasi, ta'limni rivojlantirishda pedagogik muxlisning o'rni, innovatsion pedagogik texnikaning ahamiyati, u zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayonlariga integratsiyalashuvi, ularning ta'lim natijalariga ta'sirini baholash va ushbu texnologiyalarni joriy etishdagi muammolar va imkoniyatlarni haqida fikr yuritiladi.*

***Kalit so'zlar.** Pedagogika, texnologiya innovatsion, integratsiya, simulyatsiya.*

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim sohasini tubdan o'zgartirib, o'qitish va o'qitish tajribasini yaxshilash uchun innovatsion vositalar va yondashuvlarni taqdim etdi. Texnologiyaning jadal rivojlanishi bilan o'qituvchilar talabalarni jalb qilish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va hamkorlikda o'quv muhitini rivojlantirish uchun yangi uslub va strategiyalarni o'zlashtirmoqda. Ushbu sohalarni o'rganish orqali o'qituvchilar va manfaatdor tomonlar optimal ta'lim tajribasini ilgari surish va talabalarni raqamli asr talablariga tayyorlash uchun zamonaviy pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish bo'yicha qimmatli tushunchalarga ega bo'lishlari mumkin. Pedagogika, ya'ni o'qitish san'ati va fani o'tgan yillar davomida uzoq yo'lni bosib o'tdi. O'qituvchilar o'z shogirdlariga bilim berishda faqat doska va darsliklarga tayanadigan davrlar o'tib ketdi. Pedagogik yondashuvlar evolyutsiyasi zamonaviy pedagogik texnologiyalarning paydo bo'lishiga olib keldi, ular ta'lim va ta'lim usullarini tubdan o'zgartirdi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'qitish va o'qitish tajribasini yaxshilaydigan turli xil raqamli vositalar va resurslardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Bu interfaol doskalar va ta'lim dasturlaridan tortib onlayn platformalar va virtual haqiqat simulyatsiyalarigacha bo'lishi mumkin. Ushbu texnologiyalarning qamrovi keng va doimiy ravishda rivojlanib boradi, bu o'qituvchilarga o'quvchilarni jalb qilish va ularning o'quv jarayonini osonlashtirishning yangi va innovatsion usullarini taqdim etadi. Ta'limga texnologiyani kiritish endi hashamat emas, balki zaruratdir. Pedagoglar uchun raqamli asrga moslashish va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish

zarur bo'ldi. Texnologiya shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini ta'minlash, hamkorlik va ijodkorlikni rivojlantirish, talabalarni doimiy o'zgaruvchan mehnat bozoriga tayyorlash kabi ko'plab afzalliklarni taklif etadi. O'qituvchilar texnologiyani qo'llash orqali bugungi o'quvchilarning ehtiyojlariga javob beradigan qiziqarli va dinamik o'quv muhitini yaratishi mumkin.[1]

Ko'pincha o'qituvchining o'qituvchiga bo'lgan ishtiyoqi deb ataladigan pedagogik ishqiboz ta'limni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bu oddiy darsni o'quvchilar uchun hayajonli va esda qolarli tajribaga aylantira oladigan maxfiy tarkibiy qismdir. Ehtirosli va g'ayratli o'qituvchi o'quvchilarda qiziqish uyg'otishi, ularni o'rganishga undashi va sinfda ijobiy muhit yaratishi mumkin. Pedagogik muxlis o'qitish va o'rganishga katta ta'sir ko'rsatadi. Agar o'qituvchilar o'z mavzulariga ishtiyoqli bo'lsa va dars berishdan chin dildan zavqlansa, o'quvchilarning qiziqishi va motivatsiyasi ko'proq bo'ladi. O'qituvchining ishtiyoqi o'quvchilarda bilim olishga mehr uyg'otishi, o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishi, ta'lim-tarbiya jarayonida faol ishtirok etishga undashi mumkin.

Ma'ruza asosida o'qitish, yodlab o'qish kabi an'anaviy pedagogik yondashuvlar asrlar davomida ta'limning asosi bo'lib kelgan. Garchi bu usullar o'zining afzalliklariga ega bo'lsa-da, ular ko'pincha bugungi o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirish uchun talab qilinadigan faollik va interaktivlikka ega emas. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar esa o'quvchilarga yo'naltirilgan ta'limga, faol ishtirok etishga, texnologiyani integratsiyalashga qaratilgan. Ushbu yondashuvlar tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va hamkorlikka urg'u beradi, talabalarni XXI asr muammolariga tayyorlaydi.[2]

An'anaviy va zamonaviy pedagogikni solishtirganda yondashuvlar, ikkinchisi yanada yaxlit va qiziqarli o'rganish tajribasini taqdim etishi ayon bo'ladi. Zamonaviy yondashuvlar texnologiyadan foydalanadi, talabalar agentligini rag'batlantiradi va mavzuni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlarni qo'llash orqali o'qituvchilar o'z o'quvchilarining turli ehtiyojlari va ta'lim uslublarini qondiradigan inklyuziv va dinamik ta'lim muhitini yaratishi mumkin. Innovatsion pedagogik usullar ham o'qituvchilar, ham talabalar uchun ko'plab imtiyozlarni taqdim etadi. Ushbu usullar tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ular, shuningdek, faol o'rganish va o'quvchilarning faolligini rag'batlantiradi, natijada motivatsiyani oshiradi va

bilimlarni yaxshiroq saqlaydi. Pedagogikadagi innovatsiyalarni qo'llash orqali o'qituvchilar an'anaviy ta'lim chegaralaridan tashqariga chiqadigan mazmunli o'rganish tajribasini yaratishi mumkin. Innovatsion pedagogik metodlarga misol qilib loyihaga asoslangan ta'lim, aylanma sinflar, o'yinlar va hamkorlikdagi onlayn platformalar kiradi. Ushbu metodlar o'rganishni talabalar uchun yanada interaktiv va dolzarb qilish uchun texnologiya va real dunyo iloalaridan foydalanadi. Ular o'quvchilarni kashf qilish, tajriba o'tkazish va bilimlarni kashf qilishlari mumkin bo'lgan muhitni yaratadi, natijada ularga umrbod o'rganuvchilar bo'lish imkoniyatini beradi. Innovatsion pedagogik texnikani joriy etish puxta rejalashtirish va mulohaza yuritishni talab qiladi. O'qituvchilar o'quv maqsadlarini aniqlash va o'quvchilarning ehtiyojlari va qiziqishlariga mos keladigan mos texnikani tanlashdan boshlashlari mumkin. O'qituvchilarga ushbu usullardan samarali foydalanish ko'nikmalarini oshirish uchun kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini taqdim etish juda muhimdir. Bundan tashqari, qo'llab-quvvatlovchi va moslashuvchan o'quv muhitini yaratish innovatsion pedagogik usullarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun muhim ahamiyatga ega.[3]

Bugungi raqamli asrda ta'lim sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirdi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'qitish va o'qitish jarayonlarini tubdan o'zgartirib, ta'limni yanada qiziqarli, interaktiv va shaxsiylashtirilgan holga keltirdi. Bu texnologiyalar interfaol doskalar, ta'lim dasturlari, onlayn platformalar, virtual reallik va boshqalar kabi bir qator raqamli vositalar va resurslarni o'z ichiga oladi. Ular kontentni yetkazib berish, muloqotni osonlashtirish va talabalar taraqqiyotini baholashning innovatsion usullarini taklif qilishadi. Bo'r va doskalar davri o'tdi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida o'qituvchilar ixtiyorida butunlay yangi asboblarni mavjud. Darsni rejalashtirish va o'tkazishda texnologiyaning integratsiyasi o'qituvchilarga dinamik va interaktiv ta'lim tajribasini yaratishga imkon beradi. Ular talabalarni jalb qilish va turli xil ta'lim uslublarini qondirish uchun multimedia elementlari, interaktiv viktorinalar va real vaqt rejimida fikr-mulohazalarni o'z ichiga olishi mumkin. Murakkab tushunchalarni tushuntirish uchun o'quv videolaridan foydalaniladimi yoki hamkorlikdagi loyihalar uchun onlayn platformalardan foydalaniladimi, texnologiya o'qitish jarayonini yaxshilaydi va sinfda yanada inklyuziv muhit yaratadi. Raqamli vositalar va manbalar talabalarning ma'lumotni o'rganish va o'zlashtirish usullarini o'zgartirdi. Elektron kitoblar va

onlayn kutubxonalardan ta'lim dasturlari va simulyatsiyalargacha, bu manbalar boy bilim va interaktiv tajribalarni taklif etadi. Talabalar istalgan vaqtda, istalgan joyda va o'z tezligida ma'lumotlarga kirishlari mumkin. Bundan tashqari, raqamli vositalar o'quvchilarning tezkor fikr-mulohazalarini olishlari, ularning taraqqiyotini kuzatishlari va qo'shimcha materiallarni o'rganishlari mumkin bo'lgan shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasiga imkon beradi. Ushbu raqamli vositalar va resurslarni o'z ichiga olgan holda, o'qituvchilar talabalarning faolligini oshirishi va mavzuni chuqurroq tushunishga yordam berishi mumkin.[4]

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ajoyib imkoniyatlarni taqdim etsa-da, ta'lim natijalarini yaxshilashda ularning samaradorligini baholash juda muhimdir. O'qituvchilar tadqiqot ishlarini olib borishlari, ma'lumotlarni to'plashlari va texnologiyaning talabalarning o'qishiga ta'sirini tahlil qilishlari mumkin. Talabalar samaradorligi, faolligi va qoniqish kabi omillarni baholash orqali o'qituvchilar ushbu texnologiyalar haqiqatdan ham mos ekanligini aniqlashlari mumkin.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning asosiy afzalliklaridan biri uning o'quvchilar faolligi va motivatsiyasini oshirish imkoniyatidir. Interfaol elementlar, o'yinlar va multimediyalarni o'z ichiga olgan texnologiya o'rganishni yanada qiziqarli va jozibali qilishi mumkin. O'qituvchilar o'quvchilarning ishtiroki darajasini, ularning izlanish va tajribaga tayyorligini hamda o'rganishga bo'lgan umumiy motivatsiyasini tahlil qilishlari mumkin. Ushbu baholash qiziqarli ta'lim muhitini yaratishda ushbu texnologiyalarning samaradorligi haqida tushuncha berishi mumkin. Oxir oqibat, ta'limning maqsadi akademik yutuqlarni engillashtirish va ta'lim natijalarini yaxshilashdir. O'qituvchilar zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ta'sirini o'quvchilarning o'quv faoliyatini, bilimni saqlanishini va malakasini oshirishni tekshirish orqali baholay oladilar. Natijalarni an'anaviy o'qitish usullari bilan taqqoslash orqali o'qituvchilar ushbu texnologiyalar ta'lim natijalarini yaxshilashga yordam beradimi yoki yo'qligini aniqlashlari mumkin.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni tatbiq etishdagi muammolardan biri foydalanish imkoniyatini va tegishli texnologik infratuzilmani ta'minlashdir. Barcha maktablar yoki mintaqalar ushbu texnologiyalarni uzluksiz integratsiya qilish uchun zarur resurslarga ega bo'lishi mumkin emas. Raqamli tafovutni bartaraf etish va barcha talabalar uchun teng imkoniyatlarni ta'minlash uchun internetga ulanish, qurilmalar mavjudligi va o'qituvchilarni o'qitish kabi muammolarni hal qilish

muhim. Yana bir qiyinchilik o'qituvchilarning texnologiyani qo'llash va o'qitish usullarini moslashtirishga tayyorligidadir. Ba'zi o'qituvchilar o'zgarishlarga chidamli bo'lishlari yoki pedagogik texnologiyalarning jadal rivojlanishidan o'zlarini hayratda qoldirishlari mumkin. Ularni o'qitish, kasbiy rivojlanish imkoniyatlari va texnologik ko'nikmalari va ishonchini mustahkamlash uchun doimiy qo'llab-quvvatlash bilan ta'minlash juda muhim. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ko'plab afzalliklarni taqdim etsa-da, an'anaviy pedagogika va texnologik integratsiya o'rtasidagi muvozanatni saqlash juda muhimdir. Texnologiya o'qitish amaliyotini to'liq almashtirmasdan, ularni to'ldirishi va yaxshilashi kerak. O'qituvchilar texnologiyaning ta'lim maqsadlariga mos kelishini va mazmunli o'rganish tajribasini targ'ib qilishini ta'minlash uchun texnologiyani qachon va qanday kiritish kerakligini diqqat bilan baholashlari kerak.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali integratsiya qilish uchun o'qituvchilar so'nggi tendentsiyalar va yutuqlardan xabardor bo'lishlari kerak. Doimiy ravishda bilimlarini kengaytirish va yangi vositalarni o'rganish ularga asoslangan qarorlar qabul qilish va o'qitish konteksti uchun eng mos texnologiyalarni tanlash imkonini beradi. Texnologiyani o'qitish amaliyotiga kiritishda o'sish tafakkurini qabul qilish juda muhimdir. O'qituvchilar tajribaga ochiq bo'lishlari, muvaffaqiyatsizliklardan saboq olishlari va qiyinchiliklarni o'rganish imkoniyatlari sifatida ko'rishlari kerak. Texnologiyaga ijobiy munosabatda bo'lish, talabalar va hamkasblardan o'rganishga tayyor bo'lish ularning zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali integratsiya qilish qobiliyatini oshiradi. Hamkorlik va malaka oshirish zamonaviy pedagogik texnologiyalarni muvaffaqiyatli joriy etishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'qituvchilar hamkasblari bilan hamkorlik qilishi, ilg'or tajriba almashishi va bir-birining tajribasini o'rganishi kerak. Kasbiy rivojlanish dasturlarida qatnashish, seminarlarda qatnashish va onlayn hamjamiyatlarda qatnashish ularning bilim, ko'nikma va ushbu texnologiyalardan foydalanishga bo'lgan ishonchini yanada oshirishi mumkin.

Xulosa qilib aytish mumkinki, ta'lim va tarbiya jarayonlariga zamonaviy pedagogik texnologiyalarning integratsiyalashuvi ta'limda inqilob qilish imkoniyatiga ega. Raqamli vositalar va resurslardan foydalangan holda, o'qituvchilar qiziqarli o'rganish tajribasini yaratishi, talabalar motivatsiyasini oshirishi va akademik natijalarni yaxshilashi mumkin. Biroq, bu transformatsiya o'zining

qiyinchiliklari, jumladan texnologik to'siqlar va o'zgarishlarga qarshilik bilan birga keladi. Ushbu to'siqlarni bartaraf etish va o'sish tafakkurini qabul qilish orqali o'qituvchilar ushbu texnologiyalarni o'zlashtirib olishlari va yanada dinamik va samarali ta'lim muhitini yaratishlari mumkin. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning kiritilishi ta'limda inqilob qilish, o'qituvchilarni ta'lim va ta'limni yaxshilash uchun kuchli vositalar bilan ta'minlash imkoniyatiga ega. tajribalarni o'rganish. Innovatsion yondashuvlar va strategiyalarni qo'llash orqali o'qituvchilar tanqidiy fikrlash, hamkorlik va talabalarga yo'naltirilgan ta'limni rivojlantiruvchi dinamik va jozibador sinf xonalarini yaratishi mumkin. Texnologik infratuzilma va ushbu texnologiyalarning adolatli amalga oshirilishini ta'minlash uchun kirish to'siqlari kabi. Imkoniyatlardan unumli foydalanib, to'siqlarni yengib o'tish orqali biz inklyuziv va samarali ta'lim muhitini yaratishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar markaziy o'rin tutadigan kelajakka yo'l ochishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. J.Yo'ldoshev, S.Usmonov, "Pedagogik texnologiya asoslari", T., 2004.
2. J.Yo'ldoshev, "Ta'lim yangilanish yo'lida", T., 2000.
3. Ptiyukov V.Yu., "Osnov pedagogicheskoy texnologi", M., 1999.
4. Qodirova, M. (2020). Voyaga yetmagan o'smirlar xulq atvorini shakllantirishda olib boriladigan ishlar mazmuni. Архив Научных Публикаций JSPI.
5. Majidov, J., & Majidova, G. (2020). SHAXS IJTIMOIIY TARAQQIYOTIDA OILA MUHITINING O'RNI. Архив Научных Публикаций JSPI. 10.Majidov, J. (2020). PSYCHOLOGICAL CRITERIA OF THE LEADER PERSONALITY. Архив Научных Публикаций JSPI.